

Stile Antico & Collegium Gregorianum

Monnikenwerk: de goddelijke uren

30 augustus 2025

**Festival
Oude Muziek**
Utrecht

Stile Antico & Collegium Gregorianum

Monnikenwerk: de goddelijke uren

Stile Antico

Helen Ashby, Kate Ashby, Rebecca Hickey sopraan

Emma Ashby, Cara Curran, Rosie Parker alt

Andrew Griffiths, Jonathan Hanley, Benedict Hymas tenor

James Arthur, Nathan Harrison, Gareth Thomas bas

Collegium Gregorianum

Greg Skidmore, William Townend, James Robinson, Tom Castle zang

07:00 uur

Getijden I: Metten voor de eerste
zondag van de advent

Gregoriaans

Introductie

Invitatio

Hymne

William Byrd ca. 1540-1623

Rorate caeli

Gregoriaans

Eerste antifoon

Psalm 1

Eerste antifoon (herhaling)

Tweede antifoon

Psalm 3

Tweede antifoon (herhaling)

Derde antifoon

Psalm 10

Derde antifoon (herhaling)

Johannes Ockeghem ca. 1410-1497

Alma redemptoris Mater

Gregoriaans

Conclusie

John Sheppard ca. 1515-1558

Te Deum

11:00 uur

Getijden II: Laudén voor kerstmis

Hans Leo Hassler 1564-1612

Hodie Christus natus est

Gregoriaans

Introductie

William Byrd ca. 1540-1623

O magnum mysterium

Gregoriaans

Eerste antifoon

Psalm 92

Eerste antifoon (herhaling)

Tweede antifoon

Psalm 99

Tweede antifoon (herhaling)

Derde antifoon

Psalm 62

Derde antifoon (herhaling)

Capitulum

Hymne

Benedictus antifoon

Benedictus

Benedictus antifoon (herhaling)

Gebéd

Wegzending

Rafaella Aleotti ca. 1570-1646

Angelus ad pastores

15:00 uur

Getijden III: Terts en mis tijdens het paasoctaaf

Gregoriaans

Introductie

Antifoon

Psalm deel I, Psalm 118:41-48

Psalm deel II, Psalm 118:57-64

Psalm deel III, Psalm 118:73-80

Antifoon (herhaling)

Gebed

Conclusie

Introitus

William Byrd ca. 1540-1623

Mass for Four Voices

Kyrie

Gloria

Gregoriaans

Graduale

Alleluia

Sequens

William Byrd ca. 1540-1623

Mass for Four Voices

Credo

Gregoriaans

Offertorium

William Byrd ca. 1540-1623

Mass for Four Voices

Sanctus & Benedictus

Gregoriaans

Communie

William Byrd ca. 1540-1623

Mass for Four Voices

Agnus Dei

18:45 uur

Getijden IV: Vespers voor Maria-tenhemelopneming

William Byrd ca. 1540-1623

Assumpta est Maria

Gregoriaans

Introductie

Eerste antifoon

Psalm 109

Eerste antifoon (herhaling)

Tweede antifoon

Psalm 112

Tweede antifoon (herhaling)

Derde antifoon

Psalm 121

Derde antifoon (herhaling)

Vierde antifoon

Psalm 126

Vierde antifoon (herhaling)

Hymne

Magnificat antifoon

Tomás Luis de Victoria 1548-1611

Magnificat sexti toni

Gregoriaans

Magnificat antifoon (herhaling)

Gebed

Wegzending

Peter Philips 1560/61-1628

Salve Regina

21:00 uur

Getijden V: Completen voor de
onbevleete ontvangenis van Maria

Gregoriaans

Introductie
Les & Pater noster
Belijdenis
Introductie
Antifoon
Psalm deel I, Psalm 4
Psalm deel II, Psalm 90
Psalm deel III, Psalm 133
Antifoon (herhaling)
Hymne
Gebed & antwoord
Nunc dimittis antifoon

William Byrd ca. 1540-1623

Nunc Dimittis

Gregoriaans

Nunc dimittis antifoon (herhaling)
Kyrie & Pater noster
Gebed
Wegzending

John Sheppard ca. 1515-1558

Gaude, gaude, gaude Maria

Gregoriaans

Mariagebed

Toelichting

Zoals de profeet zegt: 'Zevenmaal daags heb ik uw lof gezongen'. Dit heilig getal zeven zullen wij waar maken, als wij de plichten van onze dienstbaarheid nakomen op het uur van de ochtendgetijden, de primen, de terts, de sext, de noon, de vespers en de completen; omdat hij juist over deze uren van de dag heeft gezegd: 'Zevenmaal daags heb ik uw lof gezongen'. Want over de nachtgetijden zegt diezelfde profeet: 'Midden in de nacht ben ik opgestaan om U te loven'. Op deze uren moeten wij dan ook onze lofzangen doen klinken voor onze Schepper om de oordelen van zijn gerechtigheid: namelijk in de ochtendgetijden, de primen, de terts, de sext, de noon, de vespers en de completen, en 's nachts moeten wij opstaan om Hem te loven.

Deze woorden, afkomstig uit de Regel van Benedictus uit de zesde eeuw, op zijn beurt weer gebaseerd op Psalm 119, vormen het fundament van de grote cyclus van het heilige officie. Het getijdengebed vormt al 1500 jaar de ruggengraat van de westerse christelijke monastieke eredienst: een onophoudelijk vast (dag)ritme van psalmen met hun antifonen, bijbellezingen met responsories, hymnen en lofzangen. Het overgrote deel van deze liturgie werd gesproken of gregoriaans gezongen, maar op feestdagen of in rijke kloosters werd zij verrijkt met polyfonie.

De volledige dagelijkse cyclus omvat de hierboven genoemde zeven getijden, naast de nachtwake van de metten. Voor onze uitvoering van het getijdengebed in concertvorm reconstrueren wij vijf van deze oude gebedsuren. Terwijl de dag vordert, doorlopen wij ook het kerkelijk jaar, zodat de teksten en muziek van elk getijde een ander liturgisch seizoen

of feest weerspiegelen. We beginnen met metten (niet om middernacht, maar op het aangename tijdstip van zeven uur 's ochtends), zoals gevierd op de eerste zondag van de advent. Vervolgens passeren de lauden voor kerstmis, terts en de mis in de Paastijd, vespers voor Maria-tenhemelopneming, en tenslotte completen voor het hoogfeest van de onbevleete ontvangenis.

De gekozen polyfonie omvat grootschalige antifonen en lofzangen van John Sheppard, Johannes Ockeghem en Tomás Luis de Victoria, en eert ook het werk van William Byrd, wiens muziek in elk van onze getijden voorkomt. Voor wie gewend is deze bijzondere muziek in concertprogramma's of op opnames te horen, biedt deze uitvoering in de oorspronkelijke liturgische context, getemperd en in balans gebracht door tijdloos gregoriaans, een unieke ervaring en waardevol inzicht in een 1500 jaar oude traditie.

Wij nodigen u uit uw applaus tot het einde van elk concert te bewaren, zodat de muziek in haar geheel kan ontluiken.

Andrew Griffiths

Summary

We should praise our Creator for his just judgements at these times: Lauds, Prime, Terce, Sext, None, Vespers and Compline; and let us arise at night to give him praise.

These words form the foundation for the great cycle of the Divine Office, which has underpinned Western Christian monastic worship for the last 1500 years: an unending rhythm of psalms chanted with their antiphons, Bible readings with responsories, hymns and canticles. The full daily cycle comprises the seven Hours named above, alongside the midnight praise of Matins. For our recreation of the Divine Office in concert form, we will present reconstructions of five of these ancient Hours. As the day proceeds, we also move through the liturgical year, so that the texts and music of each Hour reflect a different liturgical season or feast.

We invite you to hold your applause until the end of each concert, allowing the music to unfold in full.

07:00 uur: Metten voor de eerste zondag van advent

William Byrds energieke *Rorate Caeli* voor vijf stemmen drukt de vreugdevolle verwachting van de advent uit. De beweeglijke polyfonie contrasteert sterk met de monumentale statigheid van John Sheppards indrukwekkende *Te Deum*, geschreven een generatie eerder. Nog ouder is de Vlaamse componist Johannes Ockeghem, wiens uitbundige zetting van *Alma redemptoris mater*, de Maria-antifoon voor de advent, te horen is.

Gregoriaans

Introductie

Domine labia mea aperies. Et os meum annuntiabit laudem tuam.

Deus in adiutorium meum intende. Domine ad adjuvandum me festina.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui Sancto. Sicut erat in principio, et nunc, et semper, et in saecula saeculorum. Amen.

Gregoriaans

Invitatio

Venite, exsultemus Domino, jubilemus Deo salutari nostro: praeoccupemus faciem ejus in confessione, et in psalmis jubilemus ei.

Quoniam Deus magnus Dominus, et Rex magnus super omnes deos: Quoniam non repellet Dominus plebem suam: quia in manu ejus sunt omnes finis terrae, et altitudines montium ipse conspicit.

Quoniam ipsius est mare, et ipse fecit illud, et aridam fundaverunt manus ejus: venite, adoremus, et procidamus ante Deum:

Ploremus coram Domino, qui fecit nos, quia ipse est Dominus Deus noster; nos autem populus ejus, et oves pascuae ejus. Hodie, si vocem eius audieritis, nolite obduare corda vestra, sicut in exacerbatione secundum diem tentationis in

Heer, open mijn lippen. En laat mijn mond uw lof verkondigen.

God, kom mij te hulp.
Heer, haast U mij te helpen.

Eer aan de Vader en de Zoon en de Heilige Geest. Zoals het was in het begin en nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

Komt: Laat ons juichen voor de Heer, laat ons bejubelen de God van ons heil, laat ons voor Zijn aangezicht verschijnen met gejuich en in psalmen Hem bezingen.

Want de Heer is een groot God en een groot Koning boven alle goden; en de Heer zal Zijn volk niet verstoten, omdat alle einden der aarde in Zijn hand zijn en Hij zelf de hoogten der bergen kan aanschouwen.

Want van Hem is de zee en Hij zelf heeft haar gemaakt en Zijn handen hebben het droge gegrondvest. Komt, laten wij aanbidden en ons ter aarde werpen voor God.

Laat ons weeklagen in tegenwoordigheid van de Heer, die ons gemaakt heeft, omdat de Heer zelf onze God is en wij Zijn volk zijn en de schapen op Zijn weide. Luister nu naar zijn stem: 'Verhard niet uw hart, zoals tijdens uw ballingschap,

deserto: ubi tentaverunt me patres
vestri, probaverunt et viderunt
opera mea.
Quadraginta annis proximus fui
generationi huic,
et dixi: semper hii errant corde;
Ipsi vero non cognoverunt vias
meas: quibus iuravi in ira mea:
Si introibunt in requiem meam.

Gloria Patri...

Gregoriaans

Hymne

Verbum supernum, prodiens
E Patris aeterni sinu,
Qui natus orbi subvenis,
Labente cursu temporis:

Illumina nunc pectora,
Tuoque amore concrema;
Ut cor caduca deserens
Caeli voluptas impleat.

Ut, cum tribunal ludicis
Damnabit igni noxios,
Et vox amica debitum
Vocabit ad caelum pios;

Non esca flammaram nigros
Volvamur inter turbines,
Vultu Dei sed compotes
Caeli fruamur gaudiis.

Patri, simulque Filio,
Tibique, Sancte Spiritus,
Sicut fuit, sit iugiter
Saeculum per omne gloria.
Amen.

William Byrd ca. 1540-1623
Rorate caeli

Rorate caeli desuper, et nubes
pluant justum: aperiatur terra, et
germinet salvatorem.
Benedixisti, Domine, terram tuam:
avertisti captivitatem Jacob.

Gloria Patri...

als in de dagen in de woestijn,
toen uw vaderen Mij beproefden
en tartten, ofschoon zij mijn
daden gezien hadden. Veertig jaar
lang groeide mijn afkeer van die
generatie, en zei Ik: Het hart van
dit volk is verdwaald; zij willen niets
weten van mijn wegen. In mijn woede
heb Ik toen gezworen: waar Ik rust,
komt geen van hen binnen!
Eer aan de Vader...

Woord van den hoge, afkomstig
uit de boezem van de eeuwige Vader,
U, die geboren, de wereld te hulp
komt, in de loop der tijd,

verlicht nu onze harten en vuur ze
met uw liefde aan, dat ons hart het
vergankelijke achterlaat en de liefde
van de hemel het vervult.

Dat, wanneer de rechterstoel de
zondaars tot het vuur veroordeelt,
en de lieflijke stem de vromen naar
de verdiende hemel zal roepen,

niet ten prooi vallen aan de vlammen
en door wervelwinden voortgedreven
worden, maar voor Gods aangezicht
deelhebben en genieten van de
hemelse vreugde.
Lof zij de Vader en ook de Zoon,
en U, Heilige Geest,
zoals het was, en altijd
in alle eeuwen.
Amen.

Dauwt, hemelen, van boven
gij wolken, beregene de
rechtvaardigen:
Opdat de aarde zich zal openen
en de Heiland er uit zal ontspruiten.

Eer aan de Vader...

Gregoriaans

Eerste antifoon

Veniet ecce Rex excelsus cum potestate magna ad salvandas gentes, alleluia.

Gregoriaans

Psalm I

Beatus vir, qui non abiit in consilio impiorum, et in via peccatorum non stetit, et in cathedra pestilentiae non sedit: Sed in lege Domini voluntas eius, et in lege eius meditabitur die ac nocte. Et erit tamquam lignum, quod plantatum est secus decursus aquarum, quod fructum suum dabit in tempore suo: Et folium eius non defluet: et omnia quaecumque faciet, prosperabuntur. Non sic impii, non sic: sed tamquam pulvis, quem proicit ventus a facie terrae. Ideo non resurgent impii in iudicio: neque peccatores in concilio iustorum. Quoniam novit Dominus viam iustorum: et iter impiorum peribit.
Gloria Patri...

Gregoriaans

Eerste antifoon (herhaling)

Gregoriaans

Tweede antifoon

Gaudete omnes et laetamini: ecce quia veniet Dominus ultionis adducet retributionem: ipse veniet, et salvabit nos.

Gregoriaans

Psalm 3

Domine, quid multiplicati sunt qui tribulant me? Multi insurgunt adversum me; multi dicunt animae meae: Non est salus ipsi in Deo ejus. Tu autem Domine, susceptor meus es, gloria mea, et exaltans caput meum. Voce mea ad Dominum clamavi; et exaudivit me de monte

Zie, de verheven Koning zal komen met grote macht om de volken te redden. Halleluja.

Gelukkig de mens die niet meegaat met wie kwaad doen, die de weg van zondaars niet betreedt, bij spotters niet aan tafel zit, maar vreugde vindt in de wet van de Heer en zich verdiept in zijn wet, dag en nacht. Hij zal zijn als een boom, geplant aan stromend water. Op tijd draagt hij vrucht, zijn bladeren verdorren niet. Alles wat hij doet komt tot bloei. Zo niet de wettelozen! Zij zijn als kaf dat verwaait in de wind. Wettelozen houden niet stand waar recht heerst, zondaars niet in de kring van de rechtvaardigen. De Heer beschermt de weg van de rechtvaardigen, de weg van de wettelozen loopt dood.

Eer aan de Vader...

Wees blij, allen, en verheug u: want zie, de Heer zal komen en wraak nemen; Hij zelf zal komen en ons redden.

Heer, hoe talrijk zijn mijn belagers, velen vallen mij aan, velen zeggen van mij: 'God zal hem niet redden!' sela U, Heer, bent een schild om mij heen, u bent mijn eer, u houdt mij staande. Roep ik tot de Heer om hulp, hij antwoordt mij vanaf zijn

sancto suo. Ego dormivi, et
soporatus sum; et exsurrexi, quia
Dominus suscepit me. Non timebo
millia populi circumdantis me.
Exsurge, Domine; salvum me fac,
Deus meus. Quoniam tu percussisti
omnes adversantes mihi sine causa;
dentes peccatorum contrivisti.
Domini est salus; et super populum
tuum benedictio tua.
Gloria Patri...

Gregoriaans

Tweede antifoon (herhaling)

Gregoriaans

Derde antifoon

In adventu summi Regis mudentur
corda hominum, ut digne
ambulemus in occursum illius: quia
ecce veniet et non tardabit.

Gregoriaans

Psalm 10

In Domino confido; quomodo
dicitis animae meae: Transmigra
in montem sicut passer? Quoniam
ecce peccatores intenderunt
arcum; paraverunt sagittas
suas in pharetra, ut sagittent in
obscuro rectos corde: quoniam
quae perfecisti destruxerunt;
justus autem, quid fecit? Dominus
in templo sancto suo; Dominus
in caelo sedes ejus. Oculi ejus in
pauperem respiciunt; palpebrae ejus
interrogant filios hominum. Dominus
interrogat justum et impium; qui
autem diligit iniquitatem, odit
animam suam. Pluet super
peccatores laqueos; ignis et sulphur,
et spiritus procellarum, pars calicis
eorum. Quoniam justus Dominus,
et justitias dilexit: aequitatem vidit
vultus ejus.

Gloria Patri...

Gregoriaans

Derde antifoon (herhaling)

heilige berg. Ik ga liggen, val in slaap
en word wakker – de Heer
beschermt mij. Ik vrees de
tienduizenden niet die mij aan alle
kanten omringen. Sta op, Heer, en
red mij, God, sla mijn vijanden in het
gezicht, breek de tanden van de
wettelozen. Bij u, Heer, is redding,
uw zegen rust op uw volk.

Eer aan de Vader...

Bij de komst van de allerhoogste
Koning zullen de harten van de
mensen gezuiverd worden, zodat
we terecht hem tegemoet zullen
komen. Want, zie Hij zal komen, en
niet wachten.

Schuilen doe ik bij de Heer.
Hoe kunnen jullie dan zeggen:
'Vogel, vlieg weg naar de bergen!
Zondaars spannen de boog
en leggen hun pijlen al op de pees
om de oprechte in het duister te
treffen. Wat kan een rechtvaardige
anders doen, als de grond onder
alles wegzinkt?' De Heer in zijn heilig
paleis, de Heer op zijn troon in de
hemel, met aandacht bezieet hij
en fronsend keurt hij de mensen op
aarde. De Heer keurt rechtvaardigen
en zondaars. Wie het geweld
liefhebben, haat hij. Vuur en zwavel
stort hij over hen uit, storm drinken
zij uit de beker die hij aanreikt.
Rechtvaardig is de Heer, hij heeft
rechtvaardigheid lief. De oprechte
zal zijn gelaat aanschouwen.

Eer aan de Vader...

Johannes Ockeghem ca. 1410–97

Alma redemptoris mater

Alma Redemptoris Mater, quae
pervia caeli porta manes,
et stella maris, succurre cadenti,
surgere qui curat populo:
Tu quae genuisti, natura mirante,
tuum sanctum genitorem:
Virgo prius ac posterius, Gabrielis ab
ore sumens illud Ave, peccatorum
miserere.

Gregoriaans

Conclusie

Te decet laus, te decet hymnus, tibi
gloria Deo Patri et Filio, cum Sancto
Spiritu, in saecula saeculorum.
Amen.

John Sheppard ca. 1515–1558

Te Deum

Te Deum laudamus Te Dominum
confitemur. Te Aeternum Patrem,
Omnis terra veneratur, tibi omnes
angeli, tibi caeli et universae
potestates, tibi cherubim et
seraphim, incessabili voce
proclamant: Sanctus, sanctus
Dominus Deus Sabaoth.
Pleni sunt caeli et terra
majestatis gloriae tuae. Te
gloriosus Apostolorum chorus, te
Prophetarum laudabilis numerus,
Te Martyrum candidatus laudat
exercitus. Te per orbem terrarum
sancta confitetur Ecclesia
Patrem immensae majestatis
Venerandum tuum verum et unicum
Filium, Sanctum quoque Paraclitum
Spiritus.
Tu Rex gloriae, Christe.
Tu Patris sempiternus est Filius.
Tu ad liberandum suscepturus
hominem
Non horruisti Virginis uterum.
Tu devicto mortis aculeo,
Aperuisti credentibus regna
caelorum.

Lieve Moeder van de Verlosser,
altijd open hemelpoort, en ster der
zee, help het vallende volk, dat wil
opstaan: Gij, die voortbracht, tot
verbazing van alle schepselen,
uw God, die u voortbracht: Maagd
tevoren en daarna, uit Gabriëls
mond aanvaardend de begroeting,
ontferm u over de zondaars.

U komt de lof toe, U het gezang, U
de eer, God, Vader en Zoon, met de
Heilige Geest, in alle eeuwen der
eeuwen, Amen.

U, God, loven wij, U, Heer, prijzen wij.
U, eeuwige Vader, eert heel de aarde.
Tot U roepen alle Engelen,
tot U de Hemelen en alle Machten.
Tot U de Cherubijnen en Serafijnen,
zonder ophouden verkondend:
Heilig, Heilig, Heilig, de Heer, God der
legerscharen.
Vol zijn hemel en aarde
van de majesteit uwer glorie.
U looft het roemvolle koor der
Apostelen. U de lofwaardige schaar
der Profeten. U het schitterend
leger der Martelaren. U prijst over
heel het Aardrijk de heilige Kerk:
de Vader, onmetelijk in majesteit,
uw aanbidder, waarachtige
en eengeboren Zoon, alsmede de
Vertrooster, de Heilige Geest.
Gij zijt de Koning der glorie, Christus.
Gij zijt van de Vader de eeuwig-
geboren Zoon. Gij, die om de mens
verlossing te brengen niet hebt
geschroomd voor de schoot van
een Maagd. Gij, die de prikkel van de
dood hebt overwonnen, en voor de
gelovigen het Rijk der hemelen hebt
geopend.

Tu ad dexteram Dei sedes,
In gloria Patris.
Judex crederis
Esse venturus.

Te ergo quaesumus, tuis famulis
subveni, quos pretioso sanguine
redemisti. Aeterna fac cum Sanctis
tuis in gloria numerari.
Salvum fac populum tuum, Domine,
Et benedic haereditati tuae
Et rege eos,
Et extolle illos usque in aeternum.

Per singulos dies, benedicimus Te.
Et laudamus nomen tuum in
saeculum, et in saeculum saeculi.
Dignare, Domine, die isto
Sine peccato nos custodire.

Miserere nostri, Domine,
Miserere nostri. Fiat misericordia
tua, Domine super nos
Quemadmodum speravimus in Te.

In Te, Domine, speravi,
Non confundar in aeternum!

Gij, die zit aan Gods rechterhand
in de glorie van de Vader;
die als Rechter zult komen,
zoals wij geloven.

U dan smeken wij: kom uw dienaars
te hulp, die Gij met uw kostbaar
Bloed hebt gered. Laat ons geteld
worden onder uw Heiligen in de
eeuwige glorie. Schenk verlossing
aan uw volk, o Heer, en zegen uw
erfdeel. Regeer hen, en leid hen
opwaarts in eeuwigheid.

Elke dag opnieuw zegenen wij U,
en wij loven uw Naam door de
eeuwen, en door de eeuwen der
eeuwen. Wees genadig, Heer,
spaar ons deze dag voor de zonde.

Ontferm u over ons, o Heer, ontferm
u over ons. Uw barmhartigheid, o
Heer, strekke zich uit over ons,
daar wij hoopten op U.

Op U, o Heer, heb ik gehoopt;
niet beschaamd zal ik worden in
eeuwigheid.

11:00 uur: Laudén voor kerstmis

Hans Leo Hasslers tienstemmige dubbelkoorsetting van *Hodie Christus natus est* bruist van kerstvreugde. Het werd gepubliceerd in 1591, slechts twee jaar voor Rafaella Aleotti's *Angelus ad Pastores*, onderdeel van het eerste ooit onder een vrouwen naam verschenen verzameling met kerkmuziek. De feestelijke uitbundigheid van beide motetten contrasteert met de ingetogen sfeer van Byrds *O magnum mysterium*.

Hans Leo Hassler 1564-1612

Hodie Christus natus est

Hodie Christus natus est:
Hodie Salvator apparuit:
Hodie in terra canunt Angeli,
laetantur Archangeli
Hodie exsultant iusti, dicentes:
Gloria in excelsis Deo.
Alleluia.

Vandaag is Christus geboren,
vandaag verscheen de Redder,
vandaag zingen de engelen op aarde
en jubelen de aartsengelen.
Vandaag verheugen zich de
rechtvaardigen, zeggend:
Eer aan God in den hoge,
Halleluja.

Gregoriaans

Introductie

Domine, labia mea aperies. Et os
meum annuntiabit laudem tuam.
Deus in adiutorium meum intende.
Domine, ad adiuvandum me festina.

Heer, open mijn lippen, en laat mijn
mond uw lof verkondigen.
God, kom mij te hulp.
Heer, haast U mij te helpen.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui
Sancto. Sicut erat in principio,
et nunc, et semper, et in saecula
saeculorum. Amen. Alleluia.

Eer aan de Vader en de Zoon en
de Heilige Geest. Zoals het was in
het begin en nu en altijd en in de
eeuwen der eeuwen. Amen. Halleluja.

William Byrd ca. 1540-1623

O magnum mysterium

O magnum mysterium
et admirabile sacramentum,
ut animalia viderent Dominum
natum jacentem in praesepe.
Beata Virgo, cujus viscera
meruerunt portare Dominum
Christum. Ave Maria, gratia plena:
Dominus tecum.
Beata Virgo...

O groot geheim
en verheven wonder,
de dieren mochten de Heer bij zijn
geboorte aanschouwen, neergelegd
in een kribbe. O gelukzalige Maagd,
wier schoot de Heer Jezus Christus
mocht dragen. Wees gegroet, Maria,
vol van genade, de Heer is met u.
O gelukzalige Maagd...

Gregoriaans

Eerste antifoon

Quem vidistis pastores? dicite:
annuntiate nobis in terris,
quis apparuit? Natum vidimus
et chorus Angelorum
collaudantes Dominum,
Alleluia.

Gregoriaans

Psalm 92

Dominus regnavit, decorem
indutus est: indutus est Dominus
fortitudinem, et praecinxit se.
Etenim firmavit orbem terrae, qui
non commovebitur. Parata sedes
tua ex tunc; a saeculo tu es.
Elevaverunt flumina, Domine,
elevaverunt flumina vocem suam;
elevaverunt flumina fluctus suos,
a vocibus aquarum multarum.
Mirabiles elationes maris; mirabilis
in altis Dominus. Testimonia tua
credibilia facta sunt nimis; domum
tuam decet sanctitudo, Domine, in
longitudinem dierum.

Gloria Patri...

Gregoriaans

Eerste antifoon (herhaling)

Gregoriaans

Tweede antifoon

Genuit puerpera Regem, cui nomen
aeternum, et gaudia matris habens
cum virginitatis honore: nec primam
similem visa est, nec habere
sequentem, alleluia.

Gregoriaans

Psalm 99

Iubilare Deo, omnis terra: servite
Domino in laetitia. Introite in
conspectu eius, in exultatione.
Scitote quoniam Dominus ipse est
Deus: ipse fecit nos, et non ipsi nos.

Wie hebt gij gezien, herders? Zeg
het ons: verkondig het op aarde,
wie is er verschenen? Wij hebben
een kind gezien en een koor van
engelen dat de Heer loofde,
Halleluja.

De Heer is koning, met hoogheid is
hij bekleed, de Heer is met macht
bekleed en omgord. Vast staat de
wereld, zij wankelt niet, en vast
staat van oudsher uw troon, u bent
van alle eeuwigheden.
De stromen verheffen, Heer,
de stromen verheffen hun stem,
luid verheffen de stromen hun stem.
Maar boven het geraas van de wijde
wateren, van de machtige baren
der zee, is hoog in de hemel de
machtige Heer. Uw uitspraken zijn
betrouwbaar. Heiligheid is van uw
huis het sieraad, Heer, tot in lengte
van dagen.
Eer aan de Vader...

De moeder bracht een Koning
voort wiens naam eeuwig is, met de
vreugde van een moeder en de eer
van een maagd. Er is geen gelijke
aan haar, en er zal er geen komen.
Halleluja.

Juich voor de Heer, heel de aarde.
Dien de Heer met vreugde, kom tot
hem met gejubel. Erken het: de Heer
is God, hij heeft ons gemaakt, hem
behoren wij toe, zijn volk zijn wij,

Populus eius, et oves pascuae eius:
introite portas eius in confessione,
atria eius in hymnis: confitemini
illi. Laudate nomen eius: quoniam
suavis est Dominus, in aeternum
misericordia eius, et usque in
generationem et generationem
veritas eius.
Gloria Patri...

Gregoriaans

Tweede antifoon (herhaling)

Gregoriaans

Derde antifoon

Angelus ad Pastores ait
annuncio vobis gaudium magnum:
Quia natus est vobis hodie salvator.
Alleluia.

Gregoriaans

Psalm 62

Deus, Deus meus, ad te de luce vigilo.
Sivit in te anima mea, quam
multipliciter tibi caro mea.
In terra deserta, et invia, et
inaquosa: sic in sancto apparui
tibi, ut viderem virtutem tuam, et
gloriam tuam.
Quoniam melior est misericordia tua
super vitas: labia mea laudabunt te.
Sic benedicam te in vita mea: et in
nomine tuo levabo manus meas.
Sicut adipe et pinguedine repleatur
anima mea: et labiis exsultationis
laudabit os meum. Si memor fui tui
super stratum meum, in matutinis
meditabor in te: quia fuisti adiutor
meus. Et in velamento alarum
tuarum exsultabo, adhaesit anima
mea post te: me suscepit dextera
tua. Ipsi vero in vanum quaesierunt
animam meam, introibunt in
inferiora terrae: tradentur in manus
gladii, partes vulpium erunt. Rex
vero laetabitur in Deo, laudabuntur
omnes qui iurant in eo: quia
obstructum est os loquentium
iniqua.
Gloria Patri...

de kudde die hij weidt. Treed zijn
poorten binnen met een loflied, zijn
voorhoven met een lofzang, breng
hem hulde, prijs zijn naam. De Heer
is goed, zijn liefde duurt eeuwig,
zijn trouw van geslacht op geslacht.

Eer aan de Vader...

De engel zei tot de herders
Ik bericht u een grote vreugde.
Want vandaag is voor u de Verlosser
geboren. Halleluja.

God, mijn God, U zoek ik, vroeg in de
morgen. Naar U smacht mijn ziel,
naar U hunkert mijn lichaam,
in een dor en dorstig land zonder
water. Zo zie ik U in het heiligdom,
uw macht en majesteit voor ogen.
Uw liefde is meer waard dan het
leven, mijn lippen zullen U prijzen.
Zolang ik leef zal ik U zegenen,
in uw naam zal ik mijn handen
opheffen. Mijn ziel wordt verzadigd
als met een feestmaal, met
jubelende lippen loof ik U. Wanneer
ik in bed aan U denk, overdenk ik U in
de nacht, want U bent mijn helper.
In de schaduw van uw vleugels
zal ik juichen, ik kleef aan U, uw
rechterhand houdt mij vast. Zij die
mij naar het leven staan, zullen
af dalen in de diepten van de aarde,
uitgeleverd worden aan het zwaard,
een prooi worden voor de jakhalzen.
Maar de koning zal zich verheugen
in God, wie zweren bij Hem zullen
juichen, want de mond van
leugenaars wordt gesnoerd.

Eer aan de Vader...

Gregoriaans

Derde antifoon (herhaling)

Gregoriaans

Capitulum

Multifariam, multisque modis olim
Deus loquens patribus in prophetis:
novissime diebus istis locutus
est nobis in Filio, quem constituit
heredem universorum, per quem
fecit et saecula.
Deo gratias.

Gregoriaans

Hymne

A solis ortus cardine
Adusque terre limitem
Christum canamus principem
Natum Maria virgine.

Beatus auctor saeculi
Servile corpus induit:
Ut carne carnem liberans,
Ne perderet quos condidit.

Castae parentis viscera
Caelestis intrat gratia:
Venter puellae baiulat
Secreta, quae non noverat.

Domus pudici pectoris
Templum repente fit Dei
Intacta nesciens virum
Verbo concepit Filium.

Enititur puerpera,
Quem Gabriel praedixerat,
Quem ventre matris gestiens,
Baptista clausum senserat.

Foeno iacere pertulit:
Praesepe non abhorruit:
Et lacte modico pastus est,
Per quem nec ales esurit.

Gaudet chorus caelestium,
Et angeli canunt Deo;
Palamque fit pastoribus
Pastor, Creator omnium.

In het verleden heeft God op vele manieren door de profeten tot onze voorouders gesproken. Maar nu, in onze tijd, heeft Hij tot ons gesproken door zijn Zoon, aan wie Hij alles heeft gegeven en door wie Hij de wereld heeft gemaakt. Dank zij God.

Van waar de zon opkomt tot aan de grenzen van de aarde laten wij Christus bezingen, onze koning, geboren uit de maagd Maria.

De gezegende schepper van de wereld nam een dienend lichaam aan: zo bevrijdde hij mensen van vlees door zelf vlees te worden, opdat hij niet zou verliezen wie hij geschapen had. In de schoot van een reine moeder daalde de hemelse genade neer: de maagdelijke schoot droeg een geheim dat zij zelf niet kende.

Het zuivere hart werd een huis, plotseling een tempel van God; onberoerd, zonder man te kennen, ontving zij door het Woord een Zoon.

Zij baarde hem die Gabriël had aangekondigd, hem die zij in haar schoot droeg, herkend door Johannes nog voordat hij geboren was. Hij aanvaardde het om op hooi te liggen, schuwde de kribbe niet; werd gevoed met een beetje melk, door wie zelfs de vogels geen honger lijdten. Het koor van de hemelse machten juicht, de engelen zingen voor God; aan de herders wordt geopenbaard de herder, schepper van allen.

Iesu, tibi sit gloria,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre, et almo Spiritu,
In sempiterna saecula. Amen.

Gregoriaans

Benedictus antifoon

Gloria in excelsis Deo, et in terra pax
hominibus bonae voluntatis, alleluia,
alleluia.

Gregoriaans

Benedictus

Benedictus Dominus Deus Israel,
quia visitavit, et fecit redemptionem
plebis suae.
Et erexit cornu salutis nobis
in domo David pueri sui.

Sicut locutus est per os sanctorum,
qui a saeculo sunt, prophetarum
eius
Salutem ex inimicis nostris,
et de manu omnium qui oderunt nos

Ad faciendam misericordiam
cum patribus nostris
et memorari testamenti sui sancti

Iusiurandum, quod iuravit ad
Abraham patrem nostrum, daturum
se nobis

Ut sine timore, de manu inimicorum
nostrorum liberati, serviamus illi.
In sanctitate et iustitia coram ipso,
omnibus diebus nostris.

Et tu puer, propheta Altissimi
vocaberis: praeibis enim ante faciem
Domini parare vias eius

Ad dandam scientiam salutis plebi
eius in remissionem peccatorum
eorum

Jezus, aan u zij de eer,
geboren uit de maagd,
met de Vader en de heilige Geest,
tot in eeuwigheid. Amen.

Ere zij God in de hoogste hemel, en
vrede op aarde voor de mensen van
goede wil. Halleluja, halleluja.

Gezegend is de Heer, de God van
Israël, want hij heeft zijn volk
bezocht en bevrijd.
En hij heeft voor ons een hoorn van
veiligheid opgericht in het huis van
zijn dienaar David.
Zoals hij eerder al gesproken had.
door de mond van zijn profeten.

Dat hij ons heeft bevrijd van onze
vijanden en van de hand van
iedereen die ons haat.
En barmhartigheid toonde aan onze
vaderen, en zich zijn heilige verbond
herinnerde.

En aan de eed, die hij gezworen had
aan onze vader Abraham, om ons te
gunnen,

dat wij, verlost van de hand van onze
vijand, hem mogen dienen, zonder
angst, in heiligheid en gerechtigheid
voor hem, alle dagen van ons leven.

En jij, kindje, zal een profeet van
de allerhoogste heten. Jij zult voor
de Heer uitgaan, en zijn wegen
voorbereiden.

En om kennis van de zaligheid aan
zijn volk te geven, en vergeving van
hun zonden.

Per viscera misericordiae Dei nostri
in quibus visitabit nos,
oriens ex alto
Illuminare his qui in tenebris
et in umbra mortis sedent
ad dirigendos pedes nostros in viam
pacis.

Gloria Patri...

Gregoriaans

Benedictus antifoon (herhaling)

Gregoriaans

Gebed

Domine, exaudi orationem meam. Et
clamor meus ad te veniat.
Oremus. Concede, quaesumus,
omnipotens Deus: ut nos Unigeniti
tui nova per carnem Nativitas
liberet; quos sub peccati iugo
vetusta servitus tenet. Per
eundem Dominum nostrum Iesum
Christum Filium tuum, qui tecum
vivit et regnat in unitate Spiritus
Sancti, Deus, per omnia saecula
saeculorum.
Amen.

Gregoriaans

Wegzending

Benedicamus Domino.
Deo gratias.

Rafaella Aleotti ca. 1570–1646

Angelus ad pastores

Angelus ad Pastores ait annuncio
vobis gaudium magnum: Quia natus
est vobis hodie salvator. Alleluia.

Door de barmhartigheid van onze
God, waardoor ons de dageraad
vanuit de hoogte zal bezoeken,
opdat hij aan hen verschijnt, die
zich in duisternis en de schaduw
van de dood bevinden, en hij richt
onze voeten naar de weg van de
vrede.

Eer aan de Vader...

Heer, hoor mijn gebed. En laat mijn
roepen tot U komen.
Laten wij bidden. Geef, vragen wij
U, almachtige God, dat de nieuwe
geboorte van uw eniggeboren Zoon
in het vlees ons bevrijdt van de oude
slavernij,
waarin wij gehouden worden onder
het juk van de zonde. Door dezelfde
Jezus Christus, onze Heer, uw Zoon,
die met U leeft en regeert in eenheid
met de Heilige Geest, God, in alle
eeuwen der eeuwen.
Amen.

Laten wij de Heer zegenen.
Dank zij God.

De engel zei tot de herders. Ik
bericht u een grote vreugde. Want
vandaag is voor u de Verlosser
geboren. Halleluja.

15:00 uur: Terts en mis tijdens het paasoctaaf

Toen William Byrd zijn Latijnse missen uitgaf, was de katholieke liturgie in Engeland al meer dan dertig jaar verboden. Zijn drie missen verschenen tussen 1592 en 1595 in bescheiden pamfletten, waar drukker Thomas East zijn naam niet eens op durfde te zetten. De vierstemmige mis verscheen als eerste. Het is een compact werk, passend bij de geheime erediensten die plaatsvonden bij Byrds beschermheer, Sir John Petre. Byrd maakt van deze beknoptheid een kracht: de muziek is helder, karaktervol en contrastrijk, en bereikt, vooral in het sublieme *Agnus Dei*, grote emotionele diepte.

Gregoriaans

Introductie

Deus in adiutorium meum intende.
Domine ad adiuvandum me festina.

God, kom mij te hulp.
Heer, haast U mij te helpen.

Gloria patri et filio et Spiritui Sancto.
Sicut erat in principio et nunc et
semper, et in saecula saeculorum.
Amen. Alleluia.

Eer aan de Vader en de Zoon en
de Heilige Geest. Zoals het was in
het begin en nu en altijd en in de
eeuwen der eeuwen. Amen. Halleluja.

Gregoriaans

Antifoon

Haec dies quam fecit Dominus:
exsultemus et laetemur in ea.

Dit is de dag die de Heer gemaakt
heeft: laten we juichen en ons in
haar verblijden.

Gregoriaans

Psalm deel I, Psalm 118:41-48

Et veniat super me misericordia tua,
Domine: salutare tuum secundum
eloquium tuum. Et respondebo
exprobrantibus mihi verbum: quia
speravi in sermonibus tuis.
Et ne auferas de ore meo verbum
veritatis usquequaque: quia in
iudiciis tuis supersperavi. Et
custodiam legem tuam semper: in
saeculum et in saeculum saeculi.
Et ambulabam in latitudine: quia
mandata tua exquisivi. Et loquebar
in testimoniis tuis in conspectu
regum: et non confundebar. Et
meditabar in mandatis tuis, quae
dilexi. Et levavi manus meas
ad mandata tua, quae dilexi: et
exercebar in iustificationibus tuis.
Gloria Patri...

Laat uw barmhartigheid over mij
komen, Heer, zoals u beloofd hebt
uw redding. Ik antwoord degenen
die mij beschuldigen, want ik heb
vertrouwen op uw woord.
Haal het woord van de waarheid niet
weg uit mijn mond, want ik heb mijn
hoop gesteld op uw bevelen.
Ik zal uw wet altijd bewaren, voor
eeuwig en altijd. Ik wandelde in
vrijheid, want ik zocht uw geboden.
Ik sprak over uw getuigenissen
voor de koningen, en ik werd
niet beschaamd. Ik overwoog uw
geboden, die ik liefheb. Ik stak mijn
handen uit naar uw geboden, die
ik liefheb, en ik oefende mij in uw
rechtvaardige voorschriften.
Eer aan de Vader...

Gregoriaans

Psalm deel 2, Psalm 118: 57-64

Portio mea, Domine, dixi custodire
legem tuam. Deprecatus sum faciem
tuam in toto corde meo: miserere
mei secundum eloquium tuum.
Cogitavi vias meas: et converti
pedes meos in testimonia tua.
Paratus sum, et non sum turbatus:
ut custodiam mandata tua.
Funes peccatorum circumplexi sunt
me: et legem tuam non sum oblitus.
Media nocte surgebam ad
confitendum tibi, super iudicia
iustificationis tuae.
Particeps ego sum omnium
timentium te: et custodientium
mandata tua.
Misericordia tua, Domine, plena est
terra: iustificationes tuas doce me.

Gloria Patri...

Gregoriaans

Psalm deel 3, Psalm 118:73-80

Manus tuae fecerunt me, et
plasmaverunt me: da mihi
intellectum, et discam mandata tua.
Qui timent te videbunt me, et
laetabuntur: quia in verba tua
supersperavi.
Cognovi, Domine, quia aequitas
iudicia tua: et in veritate tua
humiliasti me.
Fiat misericordia tua ut consoletur
me, secundum eloquium tuum servo
tuo. Veniant mihi miserationes tuae,
et vivam: quia lex tua meditatio mea
est. Confundantur superbi, quia
iniuste iniquitatem fecerunt in me:
ego autem exercebor in mandatis
tuis. Convertantur mihi timentes te:
et qui noverunt testimonia tua.
Fiat cor meum immaculatum
in iustificationibus tuis, ut non
confundar.

Gloria Patri...

U bent mijn deel, Heer; ik heb gezegd
mij te houden aan uw wet.
Met heel mijn hart smee ik voor uw
aangezicht: ontferm u over mij zoals
U hebt beloofd. Ik heb nagedacht
over uw wegen en keer mijn voeten
naar uw getuigenissen.
Ik ben vastbesloten en onbevreesd
om uw geboden te bewaren.
Touwen van zondaars omsnoeren
mij, maar uw wet vergeet ik niet.
Midden in de nacht sta ik op en loof
U om uw rechtvaardige besluiten.
Ik ben een metgezel van allen
die ontzag voor U hebben en uw
geboden bewaren. Heel de aarde is
vol van uw barmhartigheid, Heer, leer
mij uw voorschriften.

Eer aan de Vader...

Uw handen hebben mij gemaakt en
gevormd; laat me dit bevatten en ik
zal uw geboden leren. Wie U vrezen,
zien mij met blijdschap, want in uw
woorden heb ik mijn hoop gesteld.
Ik erken, Heer, dat uw besluiten
rechtvaardig zijn; door de waarheid
hebt U mij nederig gemaakt. Laat
uw ontferming mij toch troosten
zoals U aan uw dienaar hebt beloofd.
Laat uw barmhartigheid over mij
komen en ik zal leven, want uw wet
is steeds in mijn gedachten. Laat
de hoogmoedigen die mij onrecht
aandoen beschaamd staan; ik
echter bezin mij op uw geboden.
Laten zich tot mij wenden wie U
vrezen en wie uw getuigenissen
kennen. Laat mijn hart dankzij uw
voorschriften onberispelijk zijn,
dan zal ik niet beschaamd worden.

Eer aan de Vader...

Gregoriaans

Antifoon (herhaling)

Gregoriaans

Gebed

Domine exaudi orationem meam:
et clamor meus ad te veniat.

Oremus. Deus, qui hodierna die per Unigenitum tuum aeternitatis nobis aditum devicta morte reserasti: vota nostra, quae praeveniando aspiras, etiam adiuvando prosequere. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Gregoriaans

Conclusie

Domine exaudi orationem meam:
et clamor meus ad te veniat.

Benedicamus Domino. Deo gratias.
Fidelium animae per misericordiam Dei requiescant in pace. Amen.

Gregoriaans

Introitus

Resurrexi, et adhuc tecum sum,
alleluia, posuisti super me manum tuam, alleluia, mirabilis facta est scientia tua, alleluia.

Domine, probasti me, et cognovisti me: tu cognovisti sessionem meam, et resurrectionem meam.

Gloria Patri...

William Byrd ca. 1540-1623

Mass for Four Voices

Kyrie

Kyrie eleison.
Christe eleison.
Kyrie eleison.

Heer, hoor mijn gebed,
laat mijn roepen tot U komen.

Laten wij bidden. God, Gij die op deze dag door Uw eniggeboren Zoon, de poort tot de eeuwigheid voor ons hebt geopend, nu de dood is overwonnen: vervul onze wensen, die U zelf eerst ons ingegeven hebt, en blijf ons helpen. Door dezelfde Jezus Christus, onze Heer, uw Zoon, die met U leeft en regeert in eenheid met de Heilige Geest, God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Heer, hoor mijn gebed,
laat mijn roepen tot U komen.

Laten wij de Heer zegenen.
Dank zij God. Mogen de zielen van de gelovigen, door de barmhartigheid van God, in vrede rusten. Amen.

Ik ben verzezen, en nog steeds bij je, halleluja, u laat uw handen op mij rusten, halleluja, uw wijsheid is wonderbaarlijk, halleluja.

Heer, u kent mij,
u doorgrondt mij,
u weet het als ik zit of sta.

Eer aan de Vader...

Heer, ontferm u.
Christus, ontferm u.
Heer, ontferm u.

William Byrd

Gloria

Gloria in excelsis Deo
et in terra pax hominibus
bonae voluntatis.
Laudamus te, benedicimus te,
adoramus te, glorificamus te,
gratias agimus tibi
propter magnam gloriam tuam.
Domine Deus, rex caelestis,
Deus pater omnipotens;
domine fili unigenite Jesu Christe;
domine Deus agnus Dei filius patris.
Qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Qui tollis peccata mundi,
suscipe deprecationem nostram.
Qui sedes ad dexteram patris,
miserere nobis.
Quoniam tu solus sanctus,
tu solus dominus,
tu solus altissimus Jesu Christe,
cum sancto spiritu
in gloria Dei patris. Amen.

Gregoriaans

Graduale

Haec dies quam fecit Dominus:
exultemus et laetemur in ea.
Confitemini Domino, quoniam bonus,
quoniam in saeculum misericordia
ejus.

Gregoriaans

Alleluia

Alleluia. Pascha nostrum immolatus
est Christus. Alleluia.

Gregoriaans

Sequens

Victimae pascali laudes Victimae
paschali laudes immolent Christiani.
Agnus redemit oves: Christus
innocens Patri reconciliavit
peccatores.

Lof aan de allerhoogste God,
en vrede op aarde
aan de mensen die Hij liefheeft.
Wij loven u, wij prijzen u,
wij aanbidden u, wij verheerlijken u,
wij danken u
voor uw grote goedheid.
Heer God, hemelse Koning,
God, de almachtige Vader;
Heer, eniggeboren Zoon, Jezus
Christus; Heer God, Lam Gods, Zoon
van de Vader; U, die wegneemt de
zonden der wereld,
ontferm u over ons.
U, die wegneemt de zonden der
wereld, aanvaard ons gebed.
U, die zit aan de rechterhand van de
Vader, ontferm u over ons. Want U
alleen bent heilig, U alleen de Heer,
U alleen de Allerhoogste, Jezus
Christus, met de Heilige Geest
in de heerlijkheid van God de Vader.
Amen.

Dit is de dag die de Heer gemaakt
heeft: laten we juichen en ons in
haar verblijden. Laten we de Heer
loven, want Hij is goed, en zijn
genade duurt tot in eeuwigheid.

Halleluja. Ons paaslam, Christus, is
geslacht. Halleluja.

Laat ons 't Lam van Pasen loven,
't Lam Gods met offers eren.
Ja het Lam redt de schapen,
Christus brengt door zijn onschuld
ons arme zondaren tot de Vader.

Mors et vita duello conflixere
mirando: dux vitae mortuus regnat
vividus. Dic nobis, Maria, quid vidisti in
via? Sepulcrum Christi viventis;
et gloriam vidi resurgentis;
angelicos testes,
sudarium et vestes.

Surrexit Christus spes mea:
praecedet suos in Galilaeam.
Scimus Christum surrexisse a
mortuis vere: tu nobis, victor Rex,
miserere.
Amen. Alleluia.

William Byrd *Credo*

Credo in unum deum,
patrem omnipotentem,
factorem caeli et terrae,
Visibilium omnium
et invisibilium;
et in unum dominum Jesum
Christum,
filium Dei unigenitum,
et ex patre natum ante omnia
saecula.
Deum de Deo, lumen de lumine,
Deum verum de Deo vero.
Genitum non factum,
consubstantialem patri,
per quem omnia facta sunt.
Qui propter nos homines,
et propter nostram salutem
descendit de caelis.
Et incarnatus est de spiritu sancto
ex Maria virgine,
et homo factus est.
Crucifixus etiam pro nobis,
sub Pontio Pilato
passus et sepultus est.
Et resurrexit tertia die
secundum scripturas.
Et ascendit in caelum,
sedet ad dexteram patris.
Et iterum venturus est cum gloria
iudicare vivos et mortuos,
cuius regni non erit finis.
Et in spiritum sanctum,

Dood en leven, o wonder, moeten
strijden tezamen. Die stierf, Hij
leeft, Hij is onze Koning. Zeg het ons
Maria, wat is 't dat gij gezien hebt?
Het graf van Christus dat leeg was,
de glorie van Hem die opgestaan is;
Engelen als getuigen, de zweetdoek
en het doodskleed.

Mijn hoop, mijn Christus in leven.
Zie Hij gaat u voor naar Galilea.
Waarlijk Christus is verrezen: stond
op uit de doden. O Koning, onze Held,
geef ons vrede.
Amen. Halleluja.

Ik geloof in een God,
de almachtige Vader,
schepper van hemel en aarde,
van wat zichtbaar
en onzichtbaar is.
En in een Heer, Jezus Christus,
eniggeboren Zoon van God,
vóór alle tijden geboren uit de Vader.
God uit God, licht uit licht,
ware God uit de ware God.
Geboren, niet geschapen,
een in wezen met de Vader,
en door wie alles geschapen is.
Hij is voor ons, mensen,
en omwille van ons heil
uit de hemel neergedaald.
Hij heeft het vlees aangenomen
door de Heilige Geest
uit de maagd Maria
en is mens geworden.
Hij werd dan gekruisigd onder
Pontius Pilatus;
hij heeft geleden en werd begraven.
Hij is verrezen op de derde dag,
volgens de Schriften.
Hij is opgevaren ten hemel:
zit aan de rechterhand van de Vader.
Hij zal terugkeren in heerlijkheid
om levenden en doden te oordelen,
en aan zijn rijk komt geen einde.
Ik geloof in de Heilige Geest
die Heer is en het leven geeft;

dominum et vivificantem,
qui ex patre filioque procedit.
Qui cum patre et filio
simul adoratur et conglorificatur,
qui locutus est per prophetas.
Et in unam sanctam catholicam
et apostolicam ecclesiam.
Confiteor unum baptisma
in remissionem peccatorum.
Et exspecto resurrectionem
mortuorum et vitam venturi saeculi.
Amen.

Gregoriaans

Offertorium

Terra tremit, et quievit, dum
resurgeret in
iudicio Deus, alleluia.

William Byrd

Sanctus & Benedictus

Sanctus, sanctus, sanctus,
dominus Deus sabaoth.
Pleni sunt celi et terra gloria tua.
Hosanna in excelsis.
Benedictus qui venit in nomine
domini. Hosanna in excelsis.

Gregoriaans

Communie

Pascha nostrum immolatus est
Christus,
alleluia: itaque epulemur in azymis
sinceritatis
et veritatis, alleluia.

William Byrd

Agnus Dei

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
miserere nobis.
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi,
dona nobis pacem.

die voortkomt uit de Vader en
de Zoon; die met de Vader en de
Zoon tezamen wordt aanbeden en
verheerlijkt; die gesproken heeft door
de profeten.

Ik geloof in de ene, heilige,
katholieke en apostolische kerk.
Ik belijd één doopsel tot vergeving van
de zonden. Ik verwacht de opstanding
van de doden,
en het eeuwige leven. Amen.

De aarde beefde en het werd stil, toen
God rees
om te oordelen, halleluja.

Heilig, heilig, heilig,
God, de Heer van de hemelse
machten. Hemel en aarde zijn vervuld
van uw heerlijkheid.
Hosanna in de hemel. Gezegend hij die
komt in de Naam des Heren.
Hosanna in de hemel.

Christus ons paaslam is geofferd,
halleluja; laten wij daarom maaltijd
houden met het ongezuurde brood
van oprechtheid en
waarheid, halleluja.

Lam van God, dat wegneemt de
zonden der wereld: ontferm u over
ons. Lam van God, dat wegneemt de
zonden der wereld: ontferm u over
ons. Lam van God, dat wegneemt
de zonden der wereld: geef ons vrede.

18:45 uur: Vespers voor Maria-tenhemelenopneming

Byrds levendige miniatuur *Assumpta est Maria* zit vol woordschilderingen en beeldt Maria's hemelvaart uit met een stijgend thema. Dit contrasteert met de meer beheerste stijl van zijn leerling Peter Philips die, in tegenstelling tot zijn leermeester, Engeland verliet om zijn katholieke geloof openlijk te belijden en zich vestigde in Brussel. De Vespers bevatten ook een meesterlijk drielokig *Magnificat* van Tomás Luis de Victoria.

William Byrd ca. 1540-1623

Assumpta es Maria

*Assumpta est Maria in caelum:
gaudent angeli, laudantes
benedicunt Dominum. Alleluia.*

Maria werd opgenomen in de hemel:
de engelen verheugen zich, zij loven
en prijzen de Heer. Halleluja.

Gregoriaans

Introductie

*Deus in adiutorium meum intende.
Domine, ad adiuvandam me festina.*

*Gloria Patri, et Filio, et Spiritui
Sancto. Sicut erat in principio,
et nunc, et semper, et in saecula
saeculorum. Amen. Alleluia.*

God, kom mij te hulp,
Heer, haast U om mij te helpen.

Eer aan de Vader en de Zoon en de
Heilige Geest, zoals het was in het
begin, en nu, en altijd, en tot in de
eeuwen der eeuwen. Amen. Halleluja.

Gregoriaans

Eerste antifoon

*Assumpta est Maria in coelum:
gaudent angeli,
laudantes benedicunt Dominum.*

Maria werd opgenomen in de hemel:
de engelen verheugen zich,
zij loven en prijzen de Heer.

Gregoriaans

Psalm 109

*Dixit Dominus Domino meo: Sede a
dextris meis:
Donec ponam inimicos tuos,
scabellum pedum tuorum.
Virgam virtutis tuae emittet
Dominus ex Sion: dominare in medio
inimicorum tuorum.
Tecum principium in die virtutis tuae
in splendoribus sanctorum: ex utero
ante luciferum genui te.
Iuravit Dominus, et non poenitebit*

De Heer spreekt tot mijn heer:
'Neem plaats aan mijn rechterhand,
Ik maak van je vijanden
een bank voor je voeten.'
Uit Sion reikt de Heer u
de scepter van de macht, u zult
heersen over uw vijanden. Uw volk
staat klaar op de dag dat u ten
strijde trekt. Op de heilige bergen,
uit de schoot van de dageraad,
komt tot u de dauw van uw jeugd.
De Heer heeft gezworen, en komt op

eum: Tu es sacerdos in aeternum
secundum ordinem Melchisedech.
Dominus a dextris tuis, confregit in
die irae suae reges.
Iudicabit in nationibus, implebit
ruinas: conquassabit capita in terra
multorum.
De torrente in via bibet: propterea
exaltabit caput.

Gloria Patri...

Gregoriaans

Eerste antifoon (herhaling)

Gregoriaans

Tweede antifoon

Maria Virgo assumpta est ad
aethereum thalamum, in quo Rex
regum stellato sedet solio.

Gregoriaans

Psalm 112

Laudate, pueri, Dominum: laudate
nomen Domini.
Sit nomen Domini benedictum, ex
hoc nunc, et usque in saeculum.
A solis ortu usque ad occasum,
laudabile nomen Domini.
Excelsus super omnes gentes
Dominus, et super caelos gloria eius.
Quis sicut Dominus, Deus noster, qui
in altis habitat, et humilia respicit in
caelo et in terra?
Suscitans a terra inopem, et de
stercore erigens pauperem:
Ut collocet eum cum principibus,
cum principibus populi sui.
Qui habitare facit sterilem in domo,
matrem filiorum laetantem.

Gloria Patri...

Gregoriaans

Tweede antifoon (herhaling)

zijn eed niet terug: 'Je bent priester
voor eeuwig, zoals Melchisedek.'
De Heer aan uw rechterhand
verplettert koningen op de dag van
zijn toorn. Hij berecht de volken,
verplettert hoofden, overal op aarde,
lijken stapelen zich op. Hij drinkt
onderweg uit de beek
en dan heft Hij zijn hoofd.
Eer aan de Vader...

De maagd Maria is opgenomen in de
hemelse woning, waar de Koning der
koningen op een stralende troon zit.

Loof, dienaren van de Heer, loof de
naam van de Heer. De naam van
de Heer zij geprezen van nu tot in
eeuwigheid. Van waar de zon opkomt
tot waar zij ondergaat zij geloofd de
naam van de Heer. Verheven boven
alle volken is de Heer, verheven
boven de hemel zijn luister. Wie is
gelijk aan de Heer, onze God, die
hoog daarboven zijn woning heeft,
die zijn oog richt naar beneden,
wie in de hemel en op de aarde?
Hij verheft uit het stof wie berooid
is, uit het vuil tilt Hij op wie alles
ontbeert. Hij laat hem wonen bij
hooggeplaatsten, bij de hoogsten
van zijn volk. De onvruchtbare
vrouw laat Hij wonen in het huis, een
vrolijke moeder van kinderen.
Eer aan de Vader...

Gregoriaans

Derde antifoon

In odorem unguentorum tuorum
currimus,
adolescentulae dilexerunt te nimis.

Wij rennen achter uw geurige
parfum, de meisjes zijn
buitengewoon verzot op u.

Gregoriaans

Psalm 121

Laetatus sum in his, quae dicta sunt
mihi: In domum Domini ibimus.
Stantes erant pedes nostri, in atriis
tuis, Ierusalem.
Ierusalem, quae aedificatur ut
civitas: cuius participatio eius in
idipsum. Illuc enim ascenderunt
tribus, tribus Domini: testimonium
Israel ad confitendum nomini
Domini. Quia illic sederunt sedes in
iudicio, sedes super domum David.
Rogate quae ad pacem sunt
Ierusalem: et abundantia
diligentibus te:
Fiat pax in virtute tua: et
abundantia in turribus tuis.
Propter fratres meos, et proximos
meos, loquebar pacem de te:
Propter domum Domini, Dei nostri,
quaesivi bona tibi.

Verheugd was ik toen men mij zei:
'Wij gaan naar het huis van de Heer!
En nu staan onze voeten binnen je
poorten, Jeruzalem.
Jeruzalem, als een stad gebouwd,
hecht en dicht opeen.
Daar trekken de stammen naartoe,
de stammen van de Heer,
om Israëls plicht te vervullen,
te prijzen de naam van de Heer.
Daar zetelt het gerecht,
daar troont het huis van David.
Vraag om vrede voor Jeruzalem:
'Dat rust hebben wie van je houden,
dat vrede heerst binnen je muren
en rust in je vesting.'
Om mijn verwanten en vrienden
zeg ik: 'Vrede zij in jou.'
Om het huis van de Heer, onze God,
wens ik je al het goede.

Gloria Patri...

Eer aan de Vader...

Gregoriaans

Derde antifoon (herhaling)

Gregoriaans

Vierde antifoon

Benedicta filia tu a Domino: quia per
te fructum vitae communicavimus.

Gezegend bent u, dochter, door de
Heer, want door u hebben wij de
levensvrucht doorgegeven.

Gregoriaans

Psalm 126

Nisi Dominus aedificaverit domum,
in vanum laboraverunt qui
aedificant eam.
Nisi Dominus custodierit civitatem,
frustra vigilat qui custodit eam.
Vanum est vobis ante lucem
surgere: surgite postquam sederitis,
qui manducatis panem doloris.
Cum dederit dilectis suis somnum:
ecce hereditas Domini filii: merces,
fructus ventris.
Sicut sagittae in manu potentis: ita
filii excussorum.
Beatus vir, qui implevit desiderium
suum ex ipsis: non confundetur cum
loquetur inimicis suis in porta.

Gloria Patri...

Toen de Heer het lot van Sion keerde,
was het of wij droomden,
een lach vulde onze mond,
onze tong brak uit in gejuich.
Toen zeiden alle volken:
'De Heer heeft voor hen iets groots
verricht!' Ja, de Heer had voor ons
iets groots verricht,
we waren vol vreugde. Keer ook nu
ons lot, Heer, zoals U water doet
weerkeren in de woestijn. Zij die in
tranen zaaien, zullen oogsten met
gejuich. Wie in tranen op weg gaat,
dragend de buidel met zaad,
zal thuiskomen met gejuich,
dragend de volle schoven.

Eer aan de Vader...

Gregoriaans

Vierde antifoon (herhaling)

Gregoriaans

Hymne

Ave maris stella,
Dei Mater alma,
Atque semper Virgo,
Felix caeli porta.

Sumens illud Ave
Gabrielis ore,
Funda nos in pace,
Mutans Hevæ nomen.

Solve vincla reis,
Profer lumen cæcis,
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.

Monstra te esse matrem,
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus,
Tulit esse tuus.

Virgo singuláris,
Inter omnes mitis,

Wees gegroet, o Sterre
Moeder Gods en tevens
gave Maagd bestendig,
blijde poort des Levens

's engels groet aanvaardend.
Grond ons in zo'n vrede
dat de naam van Eva
brenge een Ave mede.

Slaak de boei der bozen,
open 't oog der blinden,
doe ons euv'len wijken,
Godes gunst ons vinden.

Toon u onze Moeder
bij de nooit volprezen,
die, voor ons geboren,
de uwe wilde wezen.

Maak, o Maagd der Maagden,
als niet éne aanminnig,

Nos culpīs solūtos
Mites fac et castos.
Vitā prāesta puram,
Iter parā tutum,
Ut vidētes Iesum,
Semper collætémur.

Sit laus Deo Patri,
Summo Christo decus,
Spirítui Sancto,
Tribus honor unus.
Amen.

Gregoriaans

Magnificat antifoon

Hodie Maria Virgo caelos ascendit:
gaudete, quia cum Christo regnat in
aeternum.

Tomás Luis de Victoria 1548-1611

Magnificat sexti toni

Magnificat anima mea Dominum
Et exultavit spiritus meus in Deo
salutari meo.
Quia respexit humilitatem ancillae
suae: ecce enim ex hoc beatam me
dicent omnes generationes.
Quia fecit mihi magna qui potens
est, et sanctum nomen eius.
Et misericordia eius a progenie in
progenies timentibus eum.
Fecit potentiam in brachio suo,
dispersit superbos mente cordis sui.
Deposuit potentes de sede et
exaltavit humiles.
Esurientes implevit bonis et divites
dimisit inanes,
Suscepit Israel puerum suum
recordatus misericordiae suae,
Sicut locutus est ad patres nostros,
Abraham et semini eius in saecula.

Gloria Patri...

Gregoriaans

Magnificat antifoon (herhaling)

ons van zonde ontbonden
zuiver en zachtzinnig.
Doe ons, rein van wandel
't wisse pad betreden,
tot we juichend Jezus
zien in 't eeuwig Eden.

Lof zij God de Vader,
Christus, onze Koning,
lof de Geest; hun drieën
de eigenste eerbetoning.
Amen.

Heden is Maria, maagd, ten hemel
opgevaaren;
verheugt u, omdat zij met Christus
regeert in eeuwigheid.

Mijn ziel prijst hoog de Heer, van
vreugde juicht mijn geest om God
mijn Redder: daar Hij welwillend
neerzag op de kleinheid van zijn
dienstmaagd. En zie, van heden af
prijst elk geslacht mij zalig
omdat aan mij zijn wonderwerken
deed. Die machtig is, en heilig is
zijn Naam. Barmhartig is Hij van
geslacht tot geslacht voor hen, die
Hem vrezen. Hij toont de kracht
van zijn arm; slaat trotsen van hart
uiteen. Heersers ontnemt Hij hun
troon, maar verheft de geringen. Die
honger en overlaadt Hij met gaven,
en rijken zendt Hij heen met lege
handen. Zijn dienaar Israël heeft Hij
zich aangetrokken, gedachtig zijn
barmhartigheid voor eeuwig jegens
Abraham en zijn geslacht, gelijk Hij
had gezegd tot onze vaders.
Eer aan de Vader...

Gregoriaans

Gebed

Domine, exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat.
Oremus. Omnipotens sempiterna Deus, qui Immaculatam Virginem Mariam, Filii tui Genetricem, corpore et anima ad caelestem gloriam assumpsisti: concede, quaesumus; ut ad superna semper intenti, ipsius gloriae mereamur esse consortes. Per eundem Dominum nostrum Iesum Christum Filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus, per omnia saecula saeculorum. Amen.

Heer, hoor mijn gebed. En laat mijn roepen tot U komen.
Laten wij bidden. Almachtige, eeuwige God, die de Onbevleete Maagd Maria, Moeder van uw Zoon, met lichaam en ziel tot de hemelse glorie hebt opgenomen, geef, vragen wij u, dat wij altijd op het hemelse gericht, het waard zijn deel te hebben aan haar glorie. Door dezelfde Jezus Christus, onze Heer, uw Zoon, die met U leeft en regeert in eenheid met de Heilige Geest, God, in alle eeuwen der eeuwen. Amen.

Gregoriaans

Wegzending

Domine, exaudi orationem meam. Et clamor meus ad te veniat.
Benedicamus Domino. Deo gratias.
Fidelium animae per misericordiam Dei requiescant in pace. Amen.

Heer, hoor mijn gebed. Moge mijn roep tot U komen. Laten wij de Heer zegenen. Dank zij God. Mogen de zielen van de gelovigen, door Gods barmhartigheid, in vrede rusten. Amen.

Peter Philips 1560/61-1628

Salve regina

Salve Regina, Mater Misericordiae,
Vita, dulcedo, et spes nostra, Salve!
Ad te clamamus, exsules filii Hevae,
Ad te suspiramus, gementes et flentes,
In hac lacrimarum valle.
Eja ergo, Advocata nostra,
Illos tuos misericordes oculos ad nos converte,
et Iesum, benedictum fructum ventris tui,
Nobis, post hoc exilium, ostende,
O clemens, O pia, O dulcis Virgo Maria.

Gegroet Vorstinne, moeder van erbarming,
ons leven, onze zoetheid, onze hoop, gegroet. U roepen wij aan, Eva's uitgebannen kinderen. Tot u verzuchten wij, klagend en wenend, in dit dal van tranen. Welaan dan, onze voorspreekster, uw lieve ogen vol erbarming, keer die naar ons toe. En Jezus, de gezegende vrucht van uw schoot, toon hem na de ballingschap. O milde, o liefderijke, o zoete Maagd Maria.

21:00 uur: Completen voor de onbevleete ontvangenis

Twee Engelse werken sluiten de cyclus af. Het *Nunc dimittis* uit Byrds *Great Service* dateert uit de late jaren 1590, toen Byrd zich had teruggetrokken in Essex. Het is zijn meest verfijnde Engelstalige compositie, voor twee vijfstemmige koren. Het glorieuze *Gaude, gaude, gaude Maria* van John Sheppard dateert waarschijnlijk uit de regeerperiode van Maria Tudor (1553-1558), toen het katholicisme tijdelijk hersteld werd in Engeland en er behoefte was aan nieuwe, uitgebreide liturgische muziek. De monumentale opzet van het werk is mogelijk een hulde aan de naamgenoot van de maagd, koningin Maria. De tenor zingt de traditionele gregoriaanse melodie in gelijke noten, terwijl de andere vijf stemmen een dicht weefsel van polyfonie daar omheen vlechten, wat teruggrijpt op de klankwereld van het vroege Tudor-tijdperk.

Gregoriaans

Introductie: Noctem quietam

Iube, Domine, benedicere. Noctem quietam et finem perfectum concedat nobis Dominus omnipotens. Amen.

Heer, beveel ons uw zegen.
Moge de almachtige Heer ons een rustige nacht en een volmaakte einde schenken.
Amen.

Gregoriaans

Les & Pater noster

Fratres: Sobrii estote, et vigilate: quia adversarius vester diabolus tamquam leo rugiens circuit, quaerens quem devoret: cui resiste fortis in fide.
Tu autem, Domine, miserere nobis. Deo gratias.
Adiutorium nostrum in nomine Domini. Qui fecit caelum et terram.

Broeders en zusters, wees nuchter en waakzaam, want uw vijand, de duivel, gaat rond als een brullende leeuw, op zoek naar een prooi. Stel u tegen hem tweemaal, gesterkt door uw geloof. Maar U, Heer, heb medelijden met ons. Dank zij God. Onze hulp is in de naam van de Heer. Die hemel en aarde gemaakt heeft.

Gregoriaans

Belijdenis

Confiteor Deo omnipotenti, beatae Mariae semper Virgini, beato Michaeli Archangelo, beato Ioanni Baptistae, sanctis Apostolis Petro et Paulo, et omnibus Sanctis, quia peccavi nimis, cogitatione, verbo et opere: percutit sibi pectus mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa. Ideo precor beatam Mariam semper Virginem, beatum Michaellem Archangelum, beatum Ioannem

Ik belijd voor God de almachtige, de heilige Maria altijd Maagd, de heilige Aartsengel Michael, de heilige Johannes de Doper, de heilige Apostelen Petrus en Paulus en alle Heiligen, dat ik zwaar heb gezondigd in gedachte, woord en daad (slaat zich op de borst) door mijn schuld, door mijn schuld, door mijn grote schuld. Daarom bid ik de heilige Maria altijd Maagd,

Baptistam, sanctos Apostolos
Petrum et Paulum, et omnes
Sanctos, orare pro me ad Dominum
Deum nostrum. Misereatur nostri
omnipotens Deus, et dimissis
peccatis nostris, perducatur nos ad
vitam aeternam. Amen.

Indulgentiam, absolutionem
et remissionem peccatorum
nostrorum tribuat nobis
omnipotens et misericors Dominus.
Amen. Converte nos Deus, salutaris
noster. Et averte iram tuam a nobis.

Gregoriaans

Introductie

Deus in adiutorium meum intende.
Domine, ad adiuvandum me festina.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui
Sancto. Sicut erat in principio,
et nunc, et semper, et in saecula
saeculorum. Amen. Alleluia.

Gregoriaans

Antifoon

Miserere mihi, Domine, et exaudi
orationem meam.

Gregoriaans

Psalm deel I: Psalm 4

Cum invocarem exaudivit me Deus
iustitiae meae: in tribulatione
dilatasti mihi. Miserere mei, et
exaudi orationem meam. Filii
hominum, usquequo gravi corde? ut
quid diligitis vanitatem, et quaeritis
mendacium? Et scitote quoniam
mirificavit Dominus sanctum
suum: Dominus exaudiet me cum
clamavero ad eum. Irascimini,
et nolite peccare: quae dicitis
in cordibus vestris, in cubilibus
vestris compungimini. Sacrificate

de heilige Aartsengel Michael,
de heilige Johannes de Doper, de
heilige Apostelen Petrus en Paulus
en alle Heiligen voor mij te bidden
bij de Heer once God. Moge once
almachtige God medelijden hebben,
once zonden vergeven en ons naar
het eeuwige leven geleiden.
Amen.

Kwijtschelding, absolutie en
vergeving voor onze zonden schenke
ons de almachtige en barmhartige
Heer. Amen.

Bekeer ons, o God, onze redder. En
wend uw toorn van ons af.

God, kom mij te hulp.
Heer, haast U mij te helpen.

Eer aan de Vader en de Zoon en
de Heilige Geest. Zoals het was in
het begin en nu en altijd en in de
eeuwen der eeuwen. Amen. Halleluja.

Wees mij genadig, Heer, en hoor mijn
gebed.

Antwoord mij als ik roep, God die
mij recht doet. Geef mij ruimte als
ik belaagd word, wees genadig, hoor
mijn gebed. Machtigen, hoe lang
nog maakt u mij te schande, is de
schijn u lief, de leugen uw leidraad?
De Heer schenkt zijn gunst aan wie
Hem trouw is, de Heer luistert als
ik tot Hem roep. Beef voor Hem en
zondig niet, bezin u in de nacht en
zwijg. Breng de juiste offers, heb
vertrouwen in de Heer.

sacrificium iustitiae, et sperate in Domino. Multi dicunt: Quis ostendit nobis bona? Signatum est super nos lumen vultus tui, Domine: dedisti laetitiam in corde meo. A fructu frumenti, vini, et olei sui multiplicati sunt. In pace in idipsum dormiam, et requiescam; Quoniam tu, Domine, singulariter in spe constituisti me.

Gloria Patri...

Gregoriaans

Psalm deel II: Psalm 90

Qui habitat in adiutorio Altissimi, in protectione Dei caeli commorabitur. Dicet Domino: Susceptor meus es tu, et refugium meum: Deus meus sperabo in eum. Quoniam ipse liberavit me de laqueo venantium, et a verbo aspero. Scapulis suis obumbrabit tibi: et sub pennis eius sperabis. Scuto circumdabit te veritas eius: non timebis a timore nocturno, A sagitta volante in die, a negotio perambulante in tenebris: ab incursu, et daemónio meridiano. Cadent a latere tuo mille, et decem millia a dextris tuis: ad te autem non appropinquabit. Verumtamen oculis tuis considerabis: et retributionem peccatorum videbis.

Quoniam tu es, Domine, spes mea: Altissimum posuisti refugium tuum. Non accedet ad te malum: et flagellum non appropinquabit tabernaculo tuo.

Quoniam Angelis suis mandavit de te: ut custodiant te in omnibus viis tuis. In manibus portabunt te: ne forte offendas ad lapidem pedem tuum. Super aspidem, et basiliscum ambulabis: et conculcabis leonem et draconem.

Quoniam in me speravit, liberabo eum: protegam eum, quoniam cognovit nomen meum. Clamabit ad

Velen zeggen: 'Wie maakt ons gelukkig?' – Heer, laat het licht van uw gelaat over ons schijnen.

8In U vindt mijn hart meer vreugde dan zij in hun koren en wijn. In vrede leg ik mij neer en meteen slaap ik in, want U, Heer, laat mij wonen in een vertrouwd en veilig huis.

Eer aan de Vader...

Wie in de beschutting van de Allerhoogste woont en overnacht in de schaduw van de Ontzagwekkende, zegt tegen de Heer: 'Mijn toevlucht, mijn vesting, mijn God, op U vertrouw ik! Hij bevrijdt je uit het net van de vogelvanger en redt je van de dodelijke pest, Hij zal je beschermen met zijn vleugels, onder zijn wieken vind je een toevlucht, zijn trouw is een schild en pantser. De verschrikking van de nacht hoeft je niet te vrezen, ook de pijn niet die overdag op je afvliegt, noch de pest die rondwaart in het donker, noch de plaag die toeslaat midden op de dag. Al vallen er duizend aan je linkerzijde en tienduizend aan je rechterhand, jou zal niets overkomen.

Open je ogen en zie hoe wie kwaad doen worden gestraft. U bent mijn toevlucht, Heer. Als je mag wonen bij de Allerhoogste, zal het kwaad je niet bereiken, geen plaag je tent ooit treffen. Zijn engelen geeft Hij opdracht over je te waken waar je ook gaat. Op hun handen zullen zij je dragen, je zult je voet niet stoten aan een steen. Leeuw en adder zul je vertrappen, roofdier en slang vermorzelen.

'Ik zal bevrijden wie Mij liefheeft en beschermen wie met mijn naam vertrouwd is. Wie Mij aanroept, geef

me, et ego exaudiam eum: cum ipso
sum in tribulatione: eripiam eum et
glorificabo eum. Longitudine dierum
repleo eum: et ostendam illi salutare
meum.

Gloria Patri...

Gregoriaans

Psalm deel III: Psalm 133

Ecce nunc benedicite Dominum,
omnes servi Domini: Qui stat in
domo Domini, in atriis domus Dei
nostri. In noctibus extollite manus
vestras in sancta, et benedicite
Dominum. Benedicat te Dominus ex
Sion, qui fecit caelum et terram.

Gloria Patri...

Gregoriaans

Antifoon (herhaling)

Gregoriaans

Hymne

Te lucis ante terminum,
Rerum Creator, poscimus,
Ut pro tua clementia,
Sis praesul et custodia.

Procul recedant somnia,
Et noctium phantasmata:
Hostemque nostrum comprime,
Ne polluantur corpora.

Praesta, Pater piissime,
Patrique compar Unice,
Cum Spiritu Paraclito,
Regnans per omne saeculum.

Gregoriaans

Gebed en antwoord

Custodi nos, Domine, ut pupillam
oculi. Sub umbra alarum tuarum
protege nos.

Ik antwoord, in de nood zal Ik bij hem
zijn. Ik zal hem bevrijden en met
roem overladen, hem overvloed van
dagen geven. Ik zal zijn redding zijn!

Eer aan de Vader...

Zegen de Heer, u allen die de dienst
van de Heer verricht en in het
huis van de Heer staat, nacht aan
nacht. Hef uw handen op naar het
heiligdom en zegen de Heer. Moge
uit Sion de Heer u zegenen, die
hemel en aarde gemaakt heeft.

Eer aan de Vader...

U, vóór het scheiden van het licht,
Schepper van alles, bidden wij:
houd ver van ons de bange droom
en de begoocheling van de nacht.

Bescherm ons tegen kwade dromen,
tegen de angsten van de nacht,
tegen onze spookachtige vijand,
opdat wij geen plek van zonde
kennen.

O Vader, dat vragen wij, door Jezus
Christus, uw enige zoon, die, met de
Heilige Geest en u, eeuwig leeft en
regeert.

Behoed ons, Heer, als uw oogappel.
Bescherm ons onder de schaduw
van uw vleugels.

Gregoriaans

Nunc dimittis antifoon

Salva nos domine vigilantes
Custodi nos dormientes
Ut vigilemus cum Christo
Et requiescamus in pace.

Red ons, Heer, als wij waken,
bewaak ons als wij slapen,
dat wij waken met Christus
en rusten in vrede.

William Byrd ca. 1540-1623

Nunc dimittis

Lord, now lettest thou thy servant
depart in peace according to thy
word. For mine eyes have seen thy
salvation, which thou hast prepared
before the face of all people; to be a
light to lighten the Gentiles, and to
be the glory of thy people Israel.

Laat nu Uw dienaar, Heer
naar uw woord in vrede gaan:
mijn ogen hebben thans uw Heil
aanschouwd, dat Gij voor alle volken
hebt bereid; een licht dat voor de
heidenen straalt, een glorie voor uw
volk Israël.

Glory be to the Father, and to the
Son, and to the Holy Ghost. As it was
in the beginning, is now, and ever
shall be, world without end. Amen.

Eer aan de Vader en de Zoon en
de Heilige Geest. Zoals het was in
het begin en nu en altijd en in de
eeuwen der eeuwen. Amen. Halleluja.

Gregoriaans

Nunc dimittis antifoon (herhaling)

Gregoriaans

Kyrie & Pater noster

Kyrie eleison. Christe eleison.
... et ne nos inducas in tentationem
sed libera nos a malo.

Heer ontferm u. Christus ontferm u.
... en leid ons niet in beproeving,
maar bevrijd ons van het kwade.

Gregoriaans

Gebed

Domine, exaudi orationem meam. Et
clamor meus ad te veniat.
Oremus. Visita, quaesumus, Domine,
habitationem istam, et omnes
insidias inimici ab ea longe repelle:
Angeli tui sancti habitent in ea,
qui nos in pace custodiant; et
benedictio tua sit super nos semper.
Per Dominum nostrum Iesum
Christum, Filium tuum: qui tecum
vivit et regnat in unitate Spiritus

Heer, hoor mijn gebed. En laat mijn
roepen tot U komen.
Laten wij bidden. Bezoek, bidden
wij U, Heer, deze woning en wil alle
hinderlagen van de vijand er ver
van verdrijven. Laten uw heilige
engelen erin wonen, die ons in
vrede behoeden, en moge uw zegen
altijd over ons zijn. Door onze Heer
Jezus Christus, uw Zoon, die met U
leeft en regeert in eenheid met de

Sancti, Deus, per omnia saecula
saeculorum. Amen.

Gregoriaans

Wegzending

Domine, exaudi orationem meam. Et
clamor meus ad te veniat.
Benedicamus Domino. Deo gratias.

John Sheppard ca. 1515–1558

Gaude, gaude, gaude Maria

Gaude Maria virgo cunctas hereses
sola interemisti que gabrielis
archangeli dictis credidisti. Dum
virgo Deum et hominem genuisti
et post partum virgo inviolata
permansisti.

Gabrielem archangelum scimus
divinitus te esse affatum uterum
tuum de spiritu sancto credimus
impregnatum erubescat ludeus
infelix qui dicit cristum ex Ioseph
semine esse natum.

Dum virgo Deum et hominem
genuisti, Et post partum virgo
inviolata permansisti.
Integra et casta es Maria

Quae es effecta
fulgida coeli porta.
O mater alma Christi carissima,
Suscipe laudum pia preconia,
Nostra ut pura pectora
sint et corpora,
Quae nunc flagitant devota
zoxque et corda.
Tu da per precata dulcis sona,
Nobis perpetua frui vita,
O benigna quae sola inviolata
permansisti.

Gloria Patri et Filio et Spiritui
Sancto.

Heilige Geest, God, in alle eeuwen der
eeuwen. Amen.

Heer, hoor mijn gebed. En laat mijn
roepen tot U komen.
Laten wij de Heer zegenen.
Dank zij God.

Verheug u, maagd Maria, u alleen
hebt alle ketterijen vernietigd,
doordat u de woorden van de
aartsengel Gabriël geloofd hebt.
Als maagd hebt u God en mens
gebaard, en na de geboorte bent u
ongerept maagd gebleven.

Wij weten dat de aartsengel
Gabriël u van Godswege heeft
toegesproken; wij geloven dat uw
schoot door de Heilige Geest is
vervuld. Moge de ongelukkige Jood
beschaamd staan, die zegt dat
Christus uit het zaad van Jozef is
geboren.

Als maagd hebt u God en mens
gebaard, en na de geboorte bent u
ongerept maagd gebleven. U bent
zuiver en rein, Maria.

U bent een stralende poort
van de hemel geworden.
O milde moeder van Christus,
allerliefste, aanvaard onze vrome
lofprijzingen, dat onze harten en
lichamen zuiver mogen zijn,
waarnaar onze toegewijde zielen
en harten verlangen.
U, geef door uw zoetklinkende
voorbeden dat wij het eeuwig leven
genieten, o zegenrijke, die alleen
ongerept bent gebleven.

Eer aan de Vader en de Zoon en de
Heilige Geest.

Gregoriaans

Mariagebed

Angelus Domini nuntiavit Mariae.
Et concepit de Spiritu Sancto.

Oremus.

Gratiam tuam, quaesumus, Domine,
mentibus nostris infunde: ut, qui,
Angelo nuntiantes, Christi Filii tui
incarnationem cognovimus; per
passionem eius et crucem, ad
resurrectionis gloriam perducamur.

Per eundem Christum Dominum
nostrum qui tecum vivit et regnat
in unitate Spiritus Sancti, Deus, per
omnia saecula saeculorum. Amen.
Divinum auxilium maneat semper
nobiscum. Amen.

De Engel van de Heer gaf een
boodschap aan Maria, en ze werd
zwanger van de Heilige Geest.
Laten wij bidden.

Stort Heer, vragen wij U, uw genade
uit in onze geest, dat wij, die door
de boodschap van de engel de
menswording van Christus, Uw Zoon,
hebben leren kennen, door zijn lijden
en kruis de glorie van de verrijzenis
mogen bereiken.

Door dezelfde Jezus Christus, onze
Heer, uw Zoon, die met U leeft en
regeert in eenheid met de Heilige
Geest, God, in alle eeuwen der
eeuwen.
Amen.